KOMMISSIONENS BESLUTNING

af 24. maj 1989

om forbud mod den støtte til oplagring og afsætning af olivenolie, der er fastsat af den italienske regering

(Kun den italienske udgave er autentisk)

(89/660/EØF)

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER HAR —

under henvisning til Traktaten om Oprettelse af Det Europæiske Økonomiske Fællesskab, særlig artikel 93, stk. 2, første afsnit,

under henvisning til Rådets forordning (EØF) nr. 136/66/EØF af 22. september 1966 om oprettelse af en fælles markedsordning for fedtstoffer [1], senest ændret ved forordning (EØF) nr. 225/89 [2], særlig artikel 33,

efter i overensstemmelse med Traktatens artikel 93 at have opfordret de berørte parter til at fremsende deres bemærkninger [3], under henvisning til disse bemærkninger, og

ud fra følgende betragtninger:

I

(1) Ved skrivelse af 6. april 1988 meddelte Kommissionens tjenestegrene den italienske regering bl.a., at.

— den italienske regering ifølge oplysninger, der var tilgået Kommissionen, skulle have fastsat en månedlig støtte på 5 000 lire/hkg med henblik på at fremme oplagring og fastsætning af olivenolie i januar og februar 1988

— de anmodede den om at meddele Kommissionen, om en sådan støtte faktisk var fastsat, og i bekræftende fald at meddele den til Kommissionen i henhold til Traktatens artikel 93, stk. 3.

(2) Ved telex af 16. juni 1988 sendte Kommissionens tjenestegrene en rykkerskrivelse til den italienske regering for at opnå de under nr. 1 omhandlede oplysninger.

(3) Ved skrivelse af 4. juli 1988 tilsendte Italiens Faste Repræsentation Kommissionen landbrugsministerens cirkulære nr. 28148 af 30. december 1987.

(4) Ifølge nævnte cirkulære ydes der olivenolieproducentorganisationer og foreninger heraf en månedlig støtte på 5 000 lire/hkg oplagret olie med henblik på at reducere oplagringsomkostningerne. Den italienske regering begrundede denne foranstaltning med, at den usædvanlig store olivenhøst i produktionsåret 1987/88 udløste en alvorlig krise på markedet, hvilket atter gav sig udtryk i et betydeligt prisfald. I skrivelse af 4. juli 1988 anførte den italienske regering, at denne foranstaltning var begrænset til to måneder, at oplagringsperioden for olivenolie ikke kunne overskride datoen for ikrafttrædelsen af de fællesskabsregler for oplagring af dette produkt, der snart skulle bekendtgøres, og under alle omstændigheder udløber den 28. februar 1988.

(5) Ved skrivelse af 5. august 1988 meddelte Kommissionen den italienske regering bl.a.:

— den beklagede, at den italienske regering tilsendte nævnte cirkulære for sent og herved misligholdt de forpligtelser, der påhviler den i henhold til Traktatens artikel 93, stk. 3

— efter at have studeret nævnte foranstaltning besluttede den at indlede proceduren i Traktatens artikel 93, stk. 2, i forbindelse hermed

— den fandt, at foranstaltningen har form af en driftsstøtte, der ikke kan have nogen varig virkning på den pågældende sektors udvikling, at virkningerne af denne foranstaltning forsvinder med selve foranstaltningen, og at Kommissionen derfor anser sådanne foranstaltninger for uforenelige med fællesmarkedet

— denne foranstaltning i øvrigt er en overtrædelse af forordning (EØF) nr. 136/66/EØF; denne forordning skal nemlig betragtes som et fuldstændigt og udtømmende system, der ikke giver medlemsstaterne beføjelser til at træffe supplerende foranstaltninger for denne markedsordning

— heraf følger, at den meddelte foranstaltning af nævnte grunde ikke kan henføres under nogen af undtagelserne i Traktatens artikel 92, stk. 3

— den erindrer den italienske regering om, at nævnte foranstaltning i henhold til Traktatens artikel 93, stk. 3, ikke må iværksættes, før der er truffet endelig beslutning efter proceduren i artikel 93, stk. 2

— den henleder endvidere den italienske regerings opmærksomhed på den skrivelse, som Kommissionen den 3. november 1983 fremsendte til alle medlemsstater

[1] EFT nr. 172 af 30. 9. 1966, s. 3025/66.
[2] EFT nr. L 128 af 11. 5. 1989, s. 15.
[3] EFT nr. C 306 af 1. 12. 1988, s. 4.

vedrørende deres forpligtelser i henhold til Traktatens artikel 93, stk. 3, samt på meddelelsen af 24. november 1983 [1], hvori det indskærpedes, at Kommissionen i alle tilfælde, hvor der er ydet ulovlig støtte, dvs. inden den endelige beslutning som omhandlet i artikel 93, stk. 2, foreligger, kan kræve, at støtten tilbagebetales og/eller kan nægte at udbetale forskud via EUGFL (Den Europæiske Udviklings- og Garantifond for Landbruget) eller debitere EUGFL-budgettet et beløb svarende til den udgift, der er afholdt til de nationale foranstaltninger, som direkte berører fællesskabsforanstaltningerne.

(6) Ved telex af 6. oktober 1988 besvarende den italienske regering Kommissionens skrivelse af 5. august 1988. I dette telex understregede de italienske myndigheder bl.a., at den usædvanlig store produktion af olivenolie i produktionsåret 1987/88 medførte stigende driftsudgifter for producentorganisationerne i denne sektor og direkte påvirkede olivendyrkernes indtægter; udgiftsstigningen som følge af de stigende udgifter til oplagring, administration og regnskab bragte de pågældende organisationer i en kritisk situation, der kan få alvorlige følger, der kan gå så langt som til likvidation, hvilket ville få uoprettelige følger for olivensektoren.

(7) De italienske myndigheder fremlagde oplysninger om denne foranstaltning på et bilateralt møde, der fandt sted i Rom den 22. februar 1989.

(8) Ved telex af 2. marts 1989 underrettede den italienske regering som følge af de forpligtelser, dens tjenestegrene indgik på mødet den 22. februar 1989, Kommissionen bl.a. om,

— at de italienske myndigheder endnu ikke har foretaget de støtteudbetalinger, der er fastsat i landbrugsministerens cirkulære nr. 28148 af 30. december 1987

— at denne foranstaltning var blevet vedtaget i afventning af bekendtgørelsen af Kommissionens forordning (EØF) nr. 315/88 af 2. februar 1988 om oplagringskontrakter for olivenolie for produktionsåret 1987/88 [2], som Kommissionen havde fundet nødvendig i begyndelsen af produktionsåret 1987/88 (november 1987)

— og for at finde en løsning på de problemer, som denne foranstaltning rejste, mente den italienske regering, at den præmie, der skal ydes til dem, der har ret hertil, kunne beregnes på ny på grundlag af de beløb, der er fastsat i forordning (EØF) nr. 315/88.

(9) Ved telex af 6. marts 1989 meddelte Kommissionens tjenestegrene som svar på den italienske regerings telex af 2. marts 1989 de italienske myndigheder,

— at de mærkede sig bekræftelsen af, at der ikke var forelagt nogen på grundlag af cirkulære nr. 28148 udbetaling indtil datoen for fremsendelsen af det pågældende telex

— at de anmodede den italienske regering om at angive, om den præmie, som de italienske myndigheder påtænkte at yde organisationerne i olivenoliesektoren, kun ville andrage det samme beløb som den præmie, der er fastsat i forordning (EØF) nr. 315/88, og om denne præmie er en national støtte, der kommer oveni den i ovennævnte forordning omhandlede fællesskabspræmie.

(10) Ved telex af 10. marts 1989 meddelte den italienske landbrugsminister, at

— den nationale støtte, der er omhandlet i det pågældende cirkulære, skal ydes for oplagring af olivenolie for perioden fra den 1. januar 1988 til datoen for den eventuelle underskrivelse af den oplagringskontrakt, der er fastsat i de gældende fællesskabsforordninger, og under alle omstændigheder ikke senere end den 28. februar 1988

— den nationale støtte skal fastlægges på ny på grundlag af fællesskabspræmien under hensyntagen til det forhold, at Kommissionen besluttede den pågældende fællesskabsstøtte med en væsentlig forsinkelse.

II

Med hensyn til de italienske myndigheders argumenter skal det understreges, at de italienske myndigheder — selv i kritiske markedssituationer — ikke længere kan fastsætte foranstaltninger ud over dem, der er tilladt ifølge den fælles markedsordning for fedtstoffer. Denne ordning skal nemlig anses for et fuldstændigt og udtømmende system, der ikke giver medlemsstaterne beføjelse til at træffe supplerende foranstaltninger for nævnte fælles markedsordning.

Det følger heraf, at den pågældende foranstaltning er uforenelig med fællesmarkedet og ikke kan komme ind under én af de i Traktatens artikel 92, stk. 3, omhandlede undtagelser.

I betragtning af det foregående kan de italienske myndigheders begrundelser ikke accepteres.

III

I produktionsåret 1987/88 anslås den italienske produktion af olivenolie til ca. 650 000 tons, og Fællesskabets produktion anslås til 1 630 000 tons. I samme periode androg Italiens indførsel af olivenolie fra andre medlemsstater 200 000 tons og indførslen fra andre lande 50 000 tons. Italiens udførelse af olivenolie til andre medlemsstater androg 20 000 tons og til andre lande 100 000 tons. Den nationale oplagringsstøtte blev i landbrugsministerens cirkulære nr. 28148 fastsat til 5 000 lire pr. 100 kg. Denne støtte udgør 1,4 % i forhold til den interventionspris, der garanteres producenten, og 1,5 % af disse produkters handelsværdi.

IV

(1) Den støtte til oplagring og afsætning af olivenolie, der er fastsat i landbrugsministerens cirkulære nr. 28148 af

[1] EFT nr. C 318 af 24. 11. 1983, s. 3.
[2] EFT nr. L 31 af 3. 2. 1988, s. 17.

30. december 1987, vil, såfremt den udbetales, udgøre en driftsstøtte til producentorganisationer og foreninger heraf samt forhandlere i denne sektor. Foranstaltningen ville, hvis den gennemføres, sætte støttemodtagerne i stand til dels at nedsætte lageromkostningerne, dels opnå gunstigere priser end dem, de kunne have opnået uden statstilskuddet. Dette tilskud kan således fordreje konkurrencen mellem støttemodtagerne og deres konkurrenter i de øvrige medlemsstater, der befinder sig i samme situation med overproduktion, og som ikke har fået en tilsvarende støtte.

Desuden vil nedsættelsen af oplagringsudgifterne på 1,5 % af olivenoliens handelsværdi formindske generalomkostningerne for markedsføringen af det pågældende produkt og sætte de italienske producentorganisationer og foreninger heraf samt de forhandlere, der ønsker det, i stand til at sælge produktet i Italien og i de øvrige medlemsstater på gunstigere betingelser; støtten vil forøge deres konkurrencedygtighed i de øvrige medlemsstater; den kan derfor påvirke samhandelen mellem medlemsstaterne.

Den pågældende foranstaltning er derfor ikke i overensstemmelse med kriterierne i Traktatens artikel 92, stk. 1; i artikel 92, stk. 1, er det fastsat, at støtte, der svarer til kriterierne i denne artikel, principielt er uforenelig med fællesmarkedet.

(2) De undtagelser fra denne uforenelighed, der er fastsat i artikel 92, stk. 2, kan helt klart ikke anvendes på den pågældende støtte. Den støtte, der er fastsat i nævnte artikels stk. 3, tager sigte på mål, der forfølges i Fællesskabets interesse og ikke blot i særlige nationale sektorers interesse. Disse undtagelser skal fortolkes snævert ved gennemgangen af ethvert program for regional eller sektoriel støtte eller af hvert enkelt tilfælde af anvendelse af ordninger for generel støtte.

Støtten kan bl.a. kun ydes, hvis Kommissionen kan fastslå, at støtten er nødvendig for at realisere en af de målsætninger, der er fastsat i disse bestemmelser. Hvis der indrømmes undtagelse for støtte, der ikke indebærer en sådan modydelse, betyder dette, at samhandelen mellem medlemsstaterne påvirkes og konkurrencen forvrides uden begrundelse i fællesskabsinteressen, og samtidig hermed gives visse medlemsstater urimelige fordele.

I det foreliggende tilfælde kan det ikke fastslås, at støtten indebærer en sådan modydelse. Den italienske regering kunne nemlig ikke give og Kommissionen ikke påvise nogen begrundelse for at fastslå, at den pågældende støtte opfylder de krævede betingelser for at komme ind under en af de undtagelser, der er fastsat i Traktatens artikel 92, stk. 3.

Det drejer sig ikke om foranstaltninger, der kan fremme virkeliggørelsen af vigtige projekter af fælleseuropæisk interesse som omhandlet i artikel 92, stk. 3, litra b), da den virkning, de kan få for samhandelen, er i modstrid med den fælles interesse.

Det drejer sig heller ikke om foranstaltninger, der kan afhjælpe en alvorlig forstyrrelse i en medlemsstats økonomi som omhandlet i samme bestemmelse.

Med hensyn til de undtagelser, der er fastsat i artikel 92, stk. 3, litra a) og c), for støtte til fremme af den økonomiske udvikling i områderne henholdsvis fremme af udviklingen af visse erhvervsgrene, bør det konstateres, at nævnte foranstaltning i sin egenskab af driftsstøtte ikke varigt kan forbedre forholdene for de støttemodtagende bedrifter eller virksomheder, da disse ved støttens ophør vil befinde sig i samme strukturelle situation som før iværksættelsen af statsstøtte.

Det bør i øvrigt tages i betragtning, at landbrugsministerens cirkulære åbner mulighed for at yde støtte til oplagring af olivenolie mellem den 1. januar og den 28. februar 1988. Denne omstændighed medfører ikke blot ydelse af den nationale støtte i en periode forud for ikrafttrædelsen af forordning (EØF) nr. 315/88, men indebærer også risiko for samtidig udbetaling af den nationale støtte og fællesskabspræmien i perioden 6. februar 1988 — ikrafttrædelsesdatoen for forordningen — til 28. februar 1988 — fristen for ydelse af den nationale støtte. I dette tilfælde kan denne situation forværre de negative virkninger af støtten.

Støtten bør derfor ikke anses for en støtte, der kan komme ind under én af de undtagelser, der er fastsat i Traktatens artikel 92, stk. 2 og 3.

(3) Det bør i øvrigt tages i betragtning, at støtten vedrører et produkt, der er omfattet af en fælles markedsordning, og at der findes grænser for medlemsstaternes mulighed for at gribe direkte ind i en sådan fælles markedsordning, der omfatter en fælles prisordning, der nu henhører under Fællesskabets enekompetence.

Ydelsen af støtte i den pågældende sektor er et brud på princippet om, at medlemsstaterne ikke længere har ret til ensidigt at træffe afgørelse om landbrugernes indkomster i forbindelse med en fælles markedsordning ved ydelse af en sådan støtte. Selv hvis en undtagelse i henhold til artikel 92, stk. 3, havde været tænkelig for det pågældende landbrugsprodukt, er en sådan undtagelse udelukket, da denne foranstaltning ville være en overtrædelse af den fælles markedsordning.

(4) Støtten bør derfor anses for uforeneligt med fællesmarkedet og bør ophæves —

VEDTAGET FØLGENDE BESLUTNING:

Artikel 1

Ydelse af støtte til olivenolieproducentorganisationer, foreninger heraf samt olivenolieforhandlere for oplagring og afsætning som fastsat i landbrugsministerens cirkulære

nr. 28148 af 30. december 1987 er ulovlig i henhold til EØF-Traktatens artikel 92, stk. 3. Støtten er i øvrigt uforenelig med fællesmarkedet i henhold til EØF-Traktatens artikel 92. Landbrugsministerens cirkulære nr. 28148 bør ophæves.

Artikel 2

Italien underretter senest to måneder fra meddelelsen af nærværende beslutning Kommissionen om de foranstaltninger, den har truffet for at efterkomme denne beslutning.

Artikel 3

Denne beslutning er rettet til Den Italienske Republik.

Udfærdiget i Bruxelles, den 24. maj 1989.

På Kommissionens vegne
Ray MAC SHARRY
Medlem af Kommissionen